

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

ביצה דף ד.

ליטרא קציעות של תרומה דרבנן שדרסה על פי עיגול ואינו יודע באיזה עגול דרסה,
האם מצטרפים התחתונות לעליונות להעלות האיסור באחד ומאה?

אליבא דר' יהושע	אליבא דר' אליעזר	
אין מצטרפים ²	מצטרפים ¹	לר' מאיר
אין בטל כלל ³	אין מצטרפים	לר' יהודה

שבת ויו"ט הסמוכים ונולדה ביצה בשבת האם מותרת ביו"ט למחרת⁴?

אליבא דב"ה	אליבא דב"ש	
אסורה - ומשום הכנה דרבה ⁵	מותרת	לרב ולר' אליעזר, וכן פסק רבא
מותרת ⁶ - לית ליה הכנה דרבה	מותרת	לר' יוחנן ולת"ק דברייתא

ביצה דף ד:

עצים שנשרו מן הדקל באופנים דלהלן האם מותר להסיקן בתנור ביו"ט?

ומדוע	מה הדין	
דיטעו להתיר גם עצים שנשרו היום ⁸	אסורים אפי' לר' יוחנן ⁷	כשנשרו בשבת ויו"ט למחרת
דבטל האיסור ברוב עצי היתר ⁹	מותרים, עי"י שיבטלים	כשנשרו ביו"ט עצמו ישר לתנור

¹ פי', הגם שספק התערבות הוא רק בפי הכלי, וא"כ מעיקר הדין היה לנו להעלות את התערבות דוקא אם יהיו מאה פומין לבד פי האיסור, מ"מ כיון שתרומת פירות היא מדרבנן הקילו חכמים לחשוב כאילו הקציעות של חולין הנמצאות בתחתית הכלים גם הם מכלל התערבות, ומצטרפות לעליונות להעלות את התערבות באחד ומאה. ויריס ליטרא אחת - שלא יהנה ממנה, והשאר מותר.

² ולכך הדין הוא, שאם יש שם מאה פומין מלבד פי האיסור מתבטלים ואם לאו הפומין אסורים והשולים התחתונות מותרים.

³ כלומר, אפי' יהיו שם ג' מאות פומין ג"כ לא יועיל לבטל, דהפומין הם דבר שבמנין ואינו בטל.

⁴ וה"ה שהיה יו"ט ואח"כ שבת ונולדה הביצה ביו"ט, יש לדון אם תאכל למחרת בשבת.

⁵ כלומר אף שרב פסק הלכה כדי זקנים ששבת ויו"ט הם שתי קדושות והיה מן הראוי לפ"ז שביצה הנולדת בזה תהיה מותרת בזה, מ"מ משום הכנה דרבה אסר רב אליבא דב"ה. והקשו התוס' (בד"ה אלא), הא כל ביצה דמתיילדא האידנא מאתמול גמרה לה, וא"כ בשבת ויו"ט הסמוכים ונולדה הביצה בשבת, הרי שנגמרה כבר ביום ששי ואין כאן לכאורה הכנה בשבת ליו"ט שהוא ביום ראשון. ותירצו, דגם הלידה עצמה מיקרי הכנה, וכיון שנולדה בשבת הרי שהכינה השבת ליו"ט שלמחרת.

⁶ אכן דוקא למחרת מותרת, ובשבת שלא יכול לצלותה יכול לגומעה. אולם בו ביום אסורה אפי' בטלטול.

⁷ כלומר, אפי' לר' יוחנן שהתיר ביצה שנולדה בשבת להאכל למחרת ביו"ט גבי עצים אסר.

⁸ פי', דדוקא גבי ביצה שהיתה ראויה אתמול בשבת עצמה לגומעה חיה - ואסרנו, ידעו שכל שנולד בו ביום אסור משום מוקצה או גזירה. משא"כ גבי עצים שלא ניכר במה שהיו אסורים בשבת - שיש בו ביום איסור מוקצה, דיסברו הרואים דמה שלא נשתמשו בהם בשבת משום שאי אפשר להסיק בשבת, אבל אם נשרו ביו"ט עצמו יהיו מותרים. וזה אינו, דאסורים משום מוקצה או גזירה.

⁹ ומותר אפי' לכתחילה להרבות עליהם עצים מוכנים ולבטלם, דכיון שהוא רק איסור דרבנן - מבטלים איסור לכתחילה. ואפי' לרב אשי שאמר שבר שיש לו מתירין אפי' בדרבנן לא בטיל, היינו דוקא בדבר

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

ביצה דף ד:

שני ימים טובים של גליות¹ שנולדה ביצה בראשון האם מותרת בשני?

מה הטעם?	מה הדין?	
דאחד מהם הוא ודאי חול ²	מותרת	לרב ואבני
דחשובים שניהם קדושה אחת ³	אסורה	לרב אסי ור' זירא

שני ימים טובים של ר"ה שנולדה ביצה בראשון האם מותרת בשני?

מה הטעם	מה הדין	
דחשובים שניהם קדושה אחת	אסורה	לרב ושמואל, וכפסק רבא ורב אשי
מימות עזרא לא מצינו אלול מעובר ⁴	מותרת	לנהרדעי (דף ו.) ואמימר (סוף דף כב.)

שניכר האיסור בעין, אבל כאן נשרף האיסור. וכיון שהאיסור בטל, אין כאן איסור במה שהוא חותה בעצי איסור - דהרי בטלו.

¹ כלומר מה שמוסיפים בני הגליות לעשות עוד יו"ט שני מחמת הספק מתי נקבע החודש.

² ולכך ממ"נ אם הראשון חול, ודאי שמותרת הביצה ביו"ט השני. וגם אם הראשון קודש, הרי ביצה שנולדה בשבת או ביו"ט מותרת למחרת, דלא שייך איסור הכנה דרבה רק בין שבת ליו"ט או להיפך - שההכנה היא לסעודה חשובה, אבל סעודת חול אינה חשובה ולא שייך בה הכנה.

³ לחומרא, כלומר אף שמצאנו שרב אסי היה עושה הבדלה בין יו"ט לחברו, היינו משום שהוא ספק לו אם הוא קדושה אחת או שתי קדושות, ולכך לענין חומרא מתמיר רב אסי לדונם כקדושה אחת - והוי כביצה שנולדה בו ביום ואסורה. ור' זירא ס"ל להוכיח שהם קדושה אחת, דהרי היום אף שאנו בקיאים בקיבועא דירחא בכל אופן אנחנו נוהגים בחו"ל שני ימים טובים, ועל כרחך הטעם משום שכך הוא חק קבוע שקבעו חכמים לנהוג את שני הימים כיום אחד ארוך, ואסורה ביצה מזה לזה.

⁴ פי', דכל הטעם שיש לאסור ביצה הוא משום התקנה ששמא ישתהו העדים ויעשו את שני הימים ר"ה וכיו"ט אחד ארוך, מ"מ כיון שלא מצינו אלול מעובר מימות עזרא (שאז היה הפעם האחרונה שעברו לאלול), לכן אין לחוש לזה ובטלה אותה תקנה - ובאמת יום השני הוא כחול.